

השוחרף האחד חשוד במירמה

השוחרף השני עובר לאמריקה

לגולן עצמו שותפים שקטים בכל הסקור תיה, הלא הם קבלני-הבנייה הירושלמים האחים אלה, שיחד עימו רכשו בארץ המישה בתיקולוג, והשקיעו בסרטיו ב-אמצעות חברה הקרויה יורם גלובוס — אחים אלה, המפיצה את סרטיו בארץ. הממונה על עידוד הסרט הישראלי, זוהר ברעם, העניק מעמד של סרט ישראלי למערכון אקדח האלוהים, למרות שאינו עומד בתנאים הנדרשים. לפי החוק, רק סרט ששמונים אחוזים מצילומיו, פיתוחיו ועבודות-המעבדה שלו נעשים בישראל, זכאי למעמד זה. עבודות המעבדה של הסרט אקדח האלוהים נעשות באיטליה, במעבדות של אלכס הכהן, אולם למרות זאת נתן לו ברעם את האישור. אישור זה מביא עימו הלוואה ממשלתית נוחה בריבית נמוכה, וכן החזר של 32% ממחיר הכרטיס, שבדרך-כלל משולמים כמיסים. אישור זה, שניתן משום-מה על-ידי זוהר ברעם, תמוה — לגולן השמועה כי סרט איטלקי, וזוכה שם בהחזר של 12% ממחיר הכרטיס. כך יוצא כי אותו סרט נהנה — גם בישראל וגם באיטליה — ממעמד של סרט לאומי מקומי!

תרגיל זה בהוצאת כספים מידי ממשלת ישראל אינו היחיד שבו עסק אלכס הכהן בעיסקי סרטיו בישראל. בשנת 1968 קיבל ממכירת-השקעות אישור להקמת מיפעל מאושר באילת, שיהיה עיר-סרטים שבה יופקו מערכונים. התנאי היה, כי לפחות 35% מהכנסות המיפעל יהיו בי-

ארבעה סרטים משלים מנחם גולן כעת. האחד, קשר הפסחא, מופק במימון קבוצת כץ, המייצג משקיעים מטעמי מיקלט-מס (טאקס-שלטר), וכן חברת הפצה קטנה בשם אטלס, השייכת לזולף שמיט מלוס-אנג'לס. שמיט רכש את כל הזכויות להפצה באמריקה, תמורת התר חייבות להשקיע חצי-מיליון דולר, העביר עד כה רק 100 אלף דולר, וזולף צפוי עתה לתביעה פדראלית באמריקה, על הפצת סרטים גנבים — העתקים שנעשו בחשאי, בלי ידיעת הבעלים, מבלי לשלם זכויות-יוצר. גולן הגיע אליו באמצעות עורך-הדין סם קפלן משיקאגו, שמימן לו את הפקת הסרט לפקה, אשר תיאר את הפסע המאורגן באמריקה באור חיובי.

סרט לאומי —

בישראל ובאיטליה

ה סרט השני הוא 1970 בניו-יורק, המור צג עתה בארץ וצפוי כנראה להצלחה. גולן מקווה למכור מיליון כרטיסים, מה שיכניס לו יותר ממיליון וחצי לירות רווח על הסרט. שני סרטים נוספים שהוא מפיץ הם שני מערכונים-ספאטי בשיתוף עם אלכס הכהן. האחד שמו ונדסה (ניקי מתי-דם), והשני אקדח האלוהים. הפקת כל סרט עולה כחצי-מיליון דולר. ההפקה משור תפת לגולן ולהכהן. גולן מספק שירותי ייצור ושחקנים בארץ, והכהן — שחקנים ורים ושירותי מעבדות באיטליה. הכהן

הכהן

אלכס הכהן, שותפו של מנחם גולן בסרטים, היה היוזם הקמת עיר-הסרטים באילת, שנשרפה.

גולן מפקי-הסרטים הגדול של ישראלי, מתכוון להגר עתה לאמריקה, שם הוא ינסה לקצור הצלחה כספית.

מנחם גולן - מהגר

מאת יגאל לביב

אלף לירות, הלוואה של הבנק לפיתוח התעשייה, בריבית של 6.5%, ועוד מענק ממשלתי של 175 אלף לירות.

תרגיל בהוצאת

כספים

ד עיר הושלמה ב-1969, והופקו בה שני סרטים. מאז עמדה שוממה שנה וחצי, עד שהפיקו בה סרט שלישי ע"י קבוצה גרמנית, באמצעות אולפני-הסרטה הר-צליה. לפני התפסקה השלישית השקיעו הר-גרמנים יותר מ-200 אלף לירות בשיפוץ העיר, שנהרסה במשך הזמן. עם סיום ההקדנה, ב-13 ביולי 1971, פרצה דליקה, והעיר כולה עלתה באש. אז התברר כי בוטחה רק בסכום של 30 אלף לירות. למרות זאת הגיש הכהן תביעה בסך 750 אלף לירות נגד אולפני הסרטה הרצליה, על הנזקים שנגרמו לו מאובדן העיר. במהלך המישפט, שבו יוצגו אולפני הרצליה על-ידי עורכי-הדין יהודה מוריץ וצבי יעקובוביץ, התגלה כי הכהן רימה את מרכיבי-השקעות. במישפט הוצג מיסד מן, המראה כי ב-3 בספטמבר 1971, חודשיים אחרי השריפה, הגיש הכהן למרכיבי ההשקעות דין-וחשבון שבו העלים את דבר הדליקה. הדין-וחשבון פירט את ההשקעות שנעשו בעיר-הסרטים, וציין במפורש: "אנו מצהירים שכל מה שנרכש או נעשה על-ידי ההשקעות הנ"ל נמצא במיפעל" — זהו שקר מפורש, שכן כל ההשקעה נשרפה. מי שמכיר את הכהן יודע, כי אין זה המיקרה הראשון שבו רימה את ממשלת ישראל. בשנות ה-60 שימש כמנהל החברה הממשלתית לסחר עם אפריקה, דינגוף — מערב-אפריקה, ניהל עסקים פרטיים בכספי הממשלה, ונאלץ להתפטר. שנים רבות חשש לבוא ארצה, פן יועמד לדין. לבסוף הסכים שרי-האוצר המנוח, פינחס ספיר, לבטל את התביעות נגדו. תמורת כופר בן חצי-מיליון דולר, הכהן החל בשנים האחרונות, להשקיע בעסקים שונים, ונכנס לשותפות בעיסקי סרטים בחברה בשם רונבי עם רן רון, בארץ הפיק גם את הסרט תמר אשת ער, וכן הפיק עשרות מערכונים באיטליה. ועוד יור נטויה, כנראה — גם אחרי הגירת גולן.

מטבע זר. הכהן הקים חברה בשם פיל-מאר, שהקימה את עיר-הסרטים. ההשקעות בה היו 160 אלף לירות מכספיו של הכהן, שרובם הושקעו בצורת עציץ ש-הובאו להקמת העיר, ואשר איש לא בדק כמה עלו באמת; כן הושקעו עוד 306

מקבל את זכויות-ההפצה באיטליה, שבה הוא קשור עם רשת של 18 אלף בתי קולנוע. החברה של הכהן, המשקיעה ב-סרטי גולן, נקראת סטירומא הפקות, והיא קשורה בחברת סבן-סטאר, שאצלה שוכנים משרדיו של הכהן ברומא.

שטיח אדום - החוצה

מנחם גולן בהצגת-הבכורה של סירטו הגדול הראשון, קובלן. מימין, אשתו רחל. באמצע: השחקנית אפרת לביא, ובתמונה משמאל: הבמאי יוסף מילוא.

כ אשר הציע איש המיטרה בקשה להעדות-יורש שהנחה לפניו, לא שם לב תחילה לשמו של המגיש. הנימוק לבקשת התעודה נראה מוזר ב-מיקצת. שכן לא בכל יום מבקשים מ-מיטרת ישראל תעודת-יורש וכותבים כי היא נחוצה לשגרירות האמריקאית למטרת הגירתו של המבקש. אולם כאשר תפס איש-המיטרה כי מגיש הבקשה הוא מפקי-הסרטים הידוע מנחם גולן, נדהם לחלוטין. כאשר התאושש, התקשר מייד עם נציבות מסי-ההכנסה, הודיע לה כי מפקי-הסרטים מנחם גולן מבקש להגר. מנחם גולן עצמו הופתע, כאשר, עשרים וארבע שעות אחרי הגשת הבקשה לתעודת-יורש במיטרה, הופיעו אצלו אנשי מחלקת-החקירות של מסי-ההכנסה, ביקשו כי יפרע את החוב הגדול המגיע ממנו, על-חשבון ניכויים-מס משכר-עובדים, העולה על מיליון ל"י. קודם צאתו את הארץ, הוא ניסה להסביר להם כי אינו רוצה לרדת מן הארץ, אלא ברצונו רק לקבל מעמד של תושב-קבע באמריקה, לצורך עבודתו הקרובה כבמאי המחזמר גולדה. נכון כי מעמד זה הוא שלב ראשון והכרחי לקבלת אזרחות, אולם הוא טען כי בדעתו לשמור על אזרחותו הישראלית. כנימוק משכנע נוסף טען גולן, כי הוא מעדיף לשלם מסי הכנסה לפי החוקים הישראליים, ולא לפי החוקים האמריקאיים הנוקשים יותר. הידיעה כי גולן מבקש להגר לארצות-הברית עדיין לא ידועה לאיש כמעט. גולן חייב מיליונים רבים בקשר להפקות סרטי סיו, וכל נכסיו משועבדים למימון הסרטים, שרובם נכשלו. אנשי מסי-ההכנסה יודעים, כי אם יתבעו את המגיע להם ייחסו את גולן, ויכוון שהוא שיכנע אותם כי כל מבוקשו הוא רק לקבל היתר לביים את המחזמר גולדה, הם הולכים לקראתו. אך גולן שכת לספר כי כבר ביים סרטים באמריקה, קיבל רישיון-עבודה לי-ביימם ולא היה לו כל צורך לבקש לשם כך מעמד של תושב שם. גם עתה הוא יכול לביים את גולדה מבלי לבקש להגר לאמריקה, ונראה כי כאשר חתם על הטופס במיטרת ישראל, כי מבוקשו להגר, דיבר אמת. אגב, את גולדה יימן אותו ישראל כץ מניו-יורק, המשתתף במימון הסרט קשר הפסחא, שגולן משלים את ייצורו.